

Een archeologische begeleiding-protocol proefsleuven op de locatie Ploenstraat 40 te Duiven (Gld)

M.C. Botermans & N. van Malssen

ARC-Rapporten 2010-226

Geldermalsen
2010
ISSN 1574-6887

Colofon

Een archeologische begeleiding-protocol proefsleuven op de locatie
Ploenstraat 40 te Duiven (Gld)

ARC-Rapporten 2010-226
ARC-Projectcode 2009/198

Tekst

M.C. Botermans & N. van Malssen

Afbeeldingen

M.C. Botermans & N. van Malssen

Redactie

N. van Malssen

definitieve versie

Autorisatie — C.G. Koopstra

Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Projectgegevens

Projectnaam	Nieuwbouw Ploenstraat 40
Projectcode	2009/198
CIS-code	37.193
Status	Definitief (December 2010)
Projectleider	M.C. Botermans ARC bv
Contact	m.botermans@arcbv.nl
Oprachtgever	MWH B.V., dhr. L.J.F.M. klein Tank
Contact	0267513924, leon.kleintank@mwhglobal.com
Bevoegd gezag	Gemeente Duiven, dhr. S. Geertsen
Contact	0316279384; s.geertsen@duiven.nl
Toetsing	J. Habraken, regioarcheoloog regio Arnhem
Contact	026-3773239, joris.habraken@arnhem.nl

Locatiegegevens

Toponiem	Ploenstraat
Plaats	Duiven
Gemeente	Duiven
Provincie	Gelderland
Kaartblad	40B
RD-coördinaten	NW: 198.680/440.896 NO: 198.749/440.895 ZO: 198.728/440.844 ZW: 198.680/440.862
Oppervlakte	2.600 m ²

Beschrijving onderzoekslocatie

Geologie	Formatie van Echteld op Formatie van Boxtel, Laagpakket van Delwijnen
Geomorfologie	Laag rivierduin (deels begraven)
Bodem	Poldervaaggronden in zware klei
Historische situatie	De locatie ligt aan de Ploenstraat nabij de voormalige havezathen De Ploen en De Majorhorst. Beide huizen zijn ontstaan in de Late Middeleeuwen. Ook heeft vanaf deze tijd ophoging plaatsgevonden van de omgeving.
Archeologische verwachting	Hoge trefkans op archeologische resten en/of sporen vanaf het Mesolithicum.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van dhr. L.J.F.M. Klein Tank (MWH B.V.) heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een archeologische begeleiding-protocol proefsleuven uitgevoerd op de locatie Ploenstraat 40 te Duiven. De archeologische begeleiding van de werkzaamheden is uitgevoerd op 27 augustus 2009 door ing. M.C. Bothermans. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.1).¹

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie is gelegen aan de noordrand van Duiven (afb. 1). Op de locatie waren een onderkelderd woonhuis en een gierput aanwezig.

1.3 Doel van het onderzoek

Het doel van een archeologische begeleiding-protocol proefsleuven is het aanvullen en toetsen van het gespecificeerde verwachtingsmodel, dat gebaseerd is op het bureauonderzoek en het karterende booronderzoek.² Hiertoe zijn in het Programma van Eisen (PvE), dat is opgesteld door drs. J.G.M. Verhagen en drs. M.P. Defilet (gemeente Arnhem), de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

Aard van de aangetroffen archeologische resten

- 1 *Is er op de aangegeven plek een vindplaats en wat zijn de kenmerken ervan?*
- 2 *Wat is de onderlinge relatie van de sporen en vondsten en is het mogelijk hieruit de functie van de vindplaats af te leiden: nederzetting, special-activity area of off-site?*
- 3 *Ligt het vondstmateriaal in situ of is het (deels) secundair gedeponerd?*
- 4 *Wat is de diepteligging van vondstpakket en leesbaar sporenniveau ten opzichte van het maaiveld?*

Omvang van de vindplaats

- 5 *Is het mogelijk een horizontale begrenzing aan te geven van de vindplaats?*
- 6 *Op welke diepte beneden het maaiveld bevinden zich archeologisch relevante lagen?*

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

²Thijs, W.J.F., 2009: *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen aan de Ploenstraat 40 te Duiven (Gld)*, Geldermalsen (ARC-rapport 2009-39).

Datering van de aangetroffen resten

- 7 *Wat is de datering van de aangetroffen vondsten en sporen?*
- 8 *Is er sprake van een of meerdere bewoningsperiodes of gebruikperiodes? Licht dit toe.*
- 9 *Is er sprake van een duidelijke stratigrafie?*

Relatie tussen de vindplaats en de directe omgeving

- 10 *Zijn er aanwijzingen waarom men deze locatie heeft uitgekozen voor de ter plekke aangetroffen functies? Zo ja, licht dit toe.*
- 11 *Welke aanbevelingen kunnen worden gedaan om te komen tot een betrouwbare landschapsreconstructie tijdens een eventueel Definitief Archeologisch Onderzoek?*
- 12 *Hoe verhouden de onderzoeksresultaten zich tot de gegevens uit de archeo-regio?*

Gaafheid en conserveringstoestand

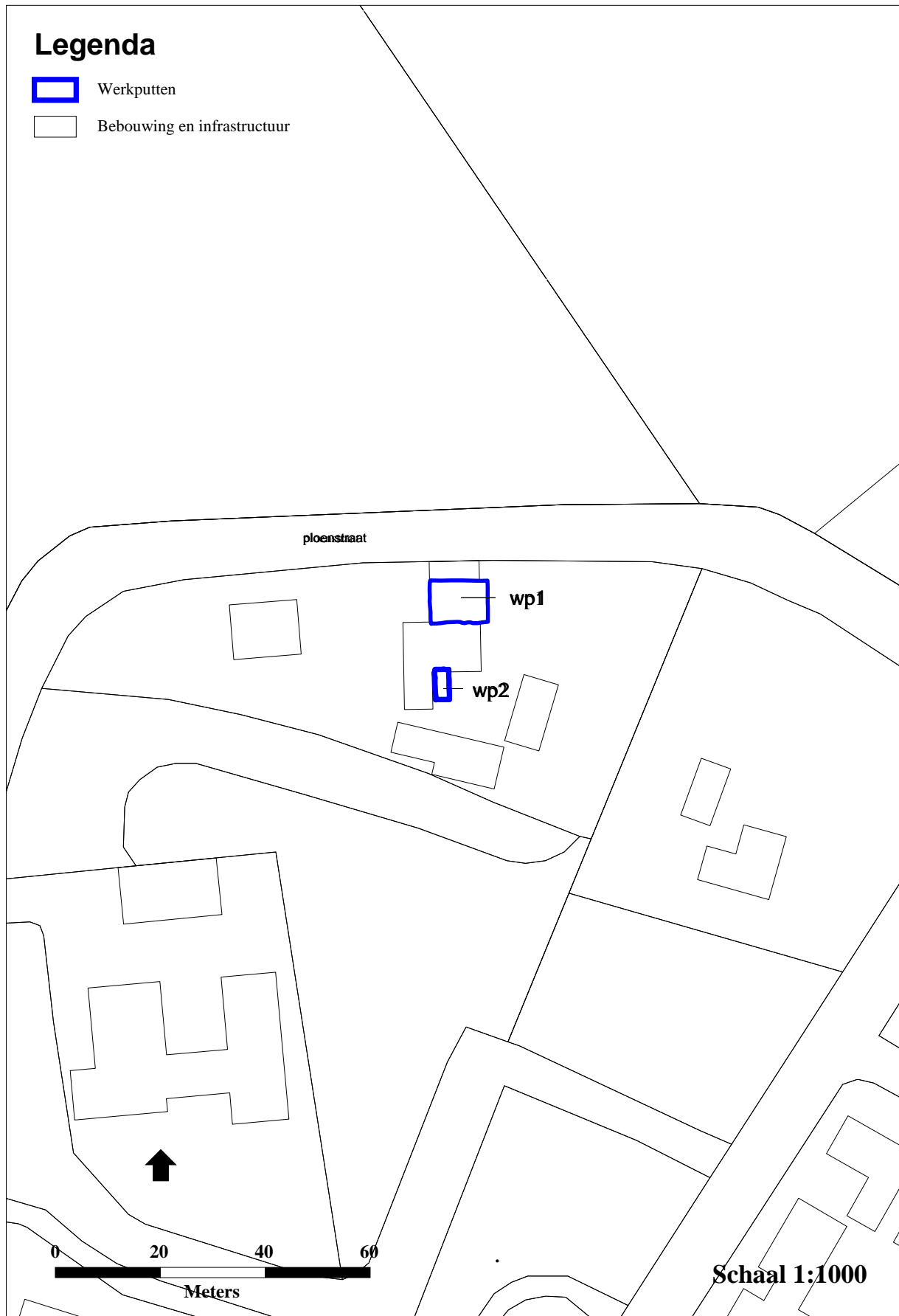
- 13 *Wat is de gaafheid en herkenbaarheid van de verschillende spoortypen (paal-sporen, graven, waterputten enz.)?*
- 14 *Wat is de conserveringstoestand van het anorganische vondstmateriaal? Licht dit toe per categorie en geef een verklaring.*
- 15 *Wat is de conserveringstoestand van het organische vondstmateriaal? Licht dit toe per categorie en geef een verklaring.*
- 16 *Wat is de conserveringstoestand van de paleo-ecologische resten en wat is de informatiewaarde ervan? Licht dit toe per categorie en per type spoor waar de resten uitkomen en geef een verklaring.*
- 17 *Hoe zijn de conserverende eigenschappen van de bodem voor macroresten, organische en anorganische artefacten?*

Kwaliteit van de vindplaats

- 18 *Wat is de fysieke kwaliteit (conserveringstoestand en gaafheid) van de vindplaats met haar vondsten en grondsporen?*
- 19 *Indien er verstoringen zijn aangetroffen, wat is de omvang van deze verstoringen?*
- 20 *Wat is de inhoudelijke kwaliteit (zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde) van de vindplaats?*
- 21 *Is de vindplaats te classificeren als behoudenswaardig?*
- 22 *Ten aanzien van welke themas uit de NOaA kan deze vindplaats informatie opleveren? Licht dit toe.*

1.4 Werkwijze

Om de locatie bouwrijp te maken voor de geplande nieuwbouw zijn de fundamente van het afgebroken woonhuis verwijderd samen met een daaronder liggende kelder en een gierput die op circa 15 m ten zuiden van het voormalige woonhuis lag. Bij de nieuwbouw zullen geen bodemarchief-verstorende werkzaamheden plaatsvinden. De locatie van het gesloopte woonhuis met kelder betreft werkput 1 (10×7,5 m) en de ondergrondse gierput betreft werkput 2 (5,5×2,5 m) (afb. 2). Van beide werkputten zijn het vlak en het profiel gedocumenteerd. De werkzaamheden zijn verder conform het PvE uitgevoerd.

Afbeelding 2. De locaties van de twee werkputten.

2 Resultaten

2.1 Sporen en structuren

Werkput 1

Het gesloopte huis was ondiep gefundeerd, tot circa 30 cm –mv. De recente verstoorde laag (mogelijk een ophogingslaag) liep door tot 50 cm –mv. Deze laag kan in verband gebracht worden met de bouw van het gesloopte huis. De verstoringen door de graafwerkzaamheden hadden een diepte van 40 cm –mv. Op deze diepte is het vlak aangelegd. Het vlak is dus aangelegd in de recente ophogingslaag, waardoor geen sporen en vondstmateriaal zijn aangetroffen. De kelder is gefundeerd tot op een diepte van 1,2 –mv, deels op de bovenkant van een vegetatiehorizont/laklaag. Op dit niveau is het vlak aangelegd, waarin geen sporen zijn waargenomen. Het profiel is iets teruggezet; op de vegetatiehorizont/laklaag bleek komklei te zijn afgezet waarvan de onderzijde gereduceerd is.

Werkput 2

De gierput in werkput 2 was gefundeerd tot 1,6 –mv. Op het vlak dat onder de fundamenteën zichtbaar was, werd een bruine licht humeuze zandige laag aangetroffen met grote geelwitte vlekken van fijn zand. Mogelijk betreft het hier een A-horizont met een daaronder een rivierduin (afb. 3).³ Boven de A-horizont bevindt zich een laag gereduceerde komklei, met daarboven, op dezelfde diepte als in werkput 1, een laklaag. Het bovenliggende deel toont hetzelfde beeld als in werkput 1: een recente verstoorde laag.

2.2 Vondsten

Er zijn geen vondsten aangetroffen.

³Mondelinge mededeling W.J.F. Thijs, fysisch geograaf ARC bv.

Afbeelding 3. Het oostprofiel in werkput 2.

3 Conclusie

Omdat er geen sporen, structuren of vondsten zijn aangetroffen, zijn de onderzoeksvragen niet te beantwoorden. De in de rapportage van het vooronderzoek uitgesproken verwachting – er is op de onderzoekslocatie waarschijnlijk sprake van een (prehistorische) vindplaats – is door dit onderzoek niet bevestigd. Ook de aanwezigheid van resten uit de periode Late Middeleeuwen – Nieuwe Tijd is niet aangetoond. De onderzoekslocatie kan derhalve worden vrijgegeven.

4 Samenvatting

Bij de archeologische begeleiding van de sloop van ondergrondse delen van een onderkelderd woonhuis en een gierput op de locatie Ploenstraat 40 zijn, afgezien van een begraven A-horizont, geen archeologische sporen, structuren of vondstmaterialen aangetroffen. De in de rapportage van het vooronderzoek geformuleerde verwachting (de aanwezigheid van een (prehistorische) vindplaats) kon niet worden bevestigd. Op de onderzoekslocatie is geen behoudenswaardige archeologische vindplaats aanwezig en kan derhalve worden vrijgegeven.

Literatuur

Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). 4e, geheel herziene druk.

Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.

Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.

Bijlage 1. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.